

БАТАЛЬНИЙ ЖАНР

19.04.2023
6-А,Б класи

Мета уроку

- ознайомити учнів з творами батального жанрів культури стародавнього світу, епохи Відродження, з творами цих жанрів в українському мистецтві; навчитися створювати ескізи батального жанрів; розвивати вміння аналізувати, спостерігати, удосконалювати засоби художньої виразності для передачі головної ідеї твору; вміти шанувати історичні надбання людства.

Батальний жанр (від фр. *bataille* — битва) — жанр образотворчого мистецтва, що відображає військові дії, походи і життя армії, та пов'язані з цим події.

У композиціях батального жанру — живописних, графічних, скульптурних — розкриваються історичні воєнні події. Зображення баталій дійшло до нас у давніх рельєфах, розписах, книжкових-мініатюрах, гобеленах тощо. На них поширені сюжети зі сценами сухопутних або морських битв, військових походів, а також армійський побут різних епох.

У творах батального жанру можна побачити військову амуніцію, зброю, тварин (коней, слонів), техніку.

Скіфський золотий гребінь із зображенням битви

Зображення битв зустрічаються вже в пам'ятках мистецтва Стародавнього Єгипту, Ассирії, Греції і Риму

Фреска «Мозаїка Александра», що зображує битву при Іссі: Александр Македонський на своєму коні Букефалі

Шикування «черпаха». Барельєф на Колонні Траяна

У середні віки батальні сцени з'явилися в книжкових мініатюрах, а також в іконах та монументальних розписах Візантії, де святих воїнів подавали в напружено-драматичному двобої з драконом на здибленому коні. Згодом основи жанру було перенесено в мистецтво Київської Русі де початково переважно відтворювалось в іконах.

**Візантійці відбивають
напад арабів за
допомогою «грецького
вогню»**

Шедеври жанру. Паоло Учелло. «Битва під Сан-Романо»

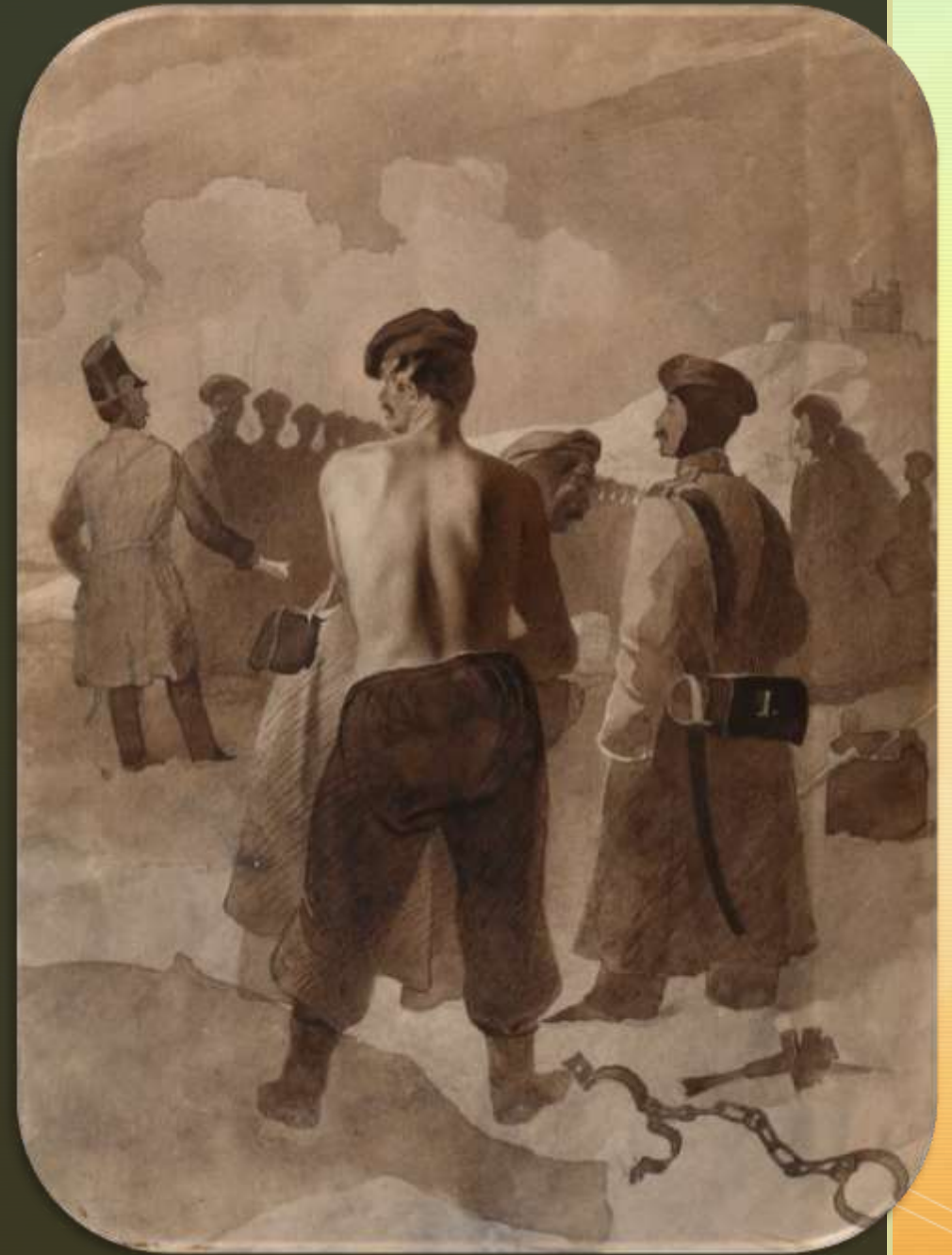
Одним із перших зразків батального жанру є триптих Паоло Учелло «Битва під Сан-Романо», присвячений бойовим діям між Флоренцією і Сієною в 1432 р. Цей твір прикрашав залу в палаці Медічі.

Паоло Учелло був одним з тих, хто почав застосовувати перспективу для зображення простору, малювати персонажів у різних ракурсах.

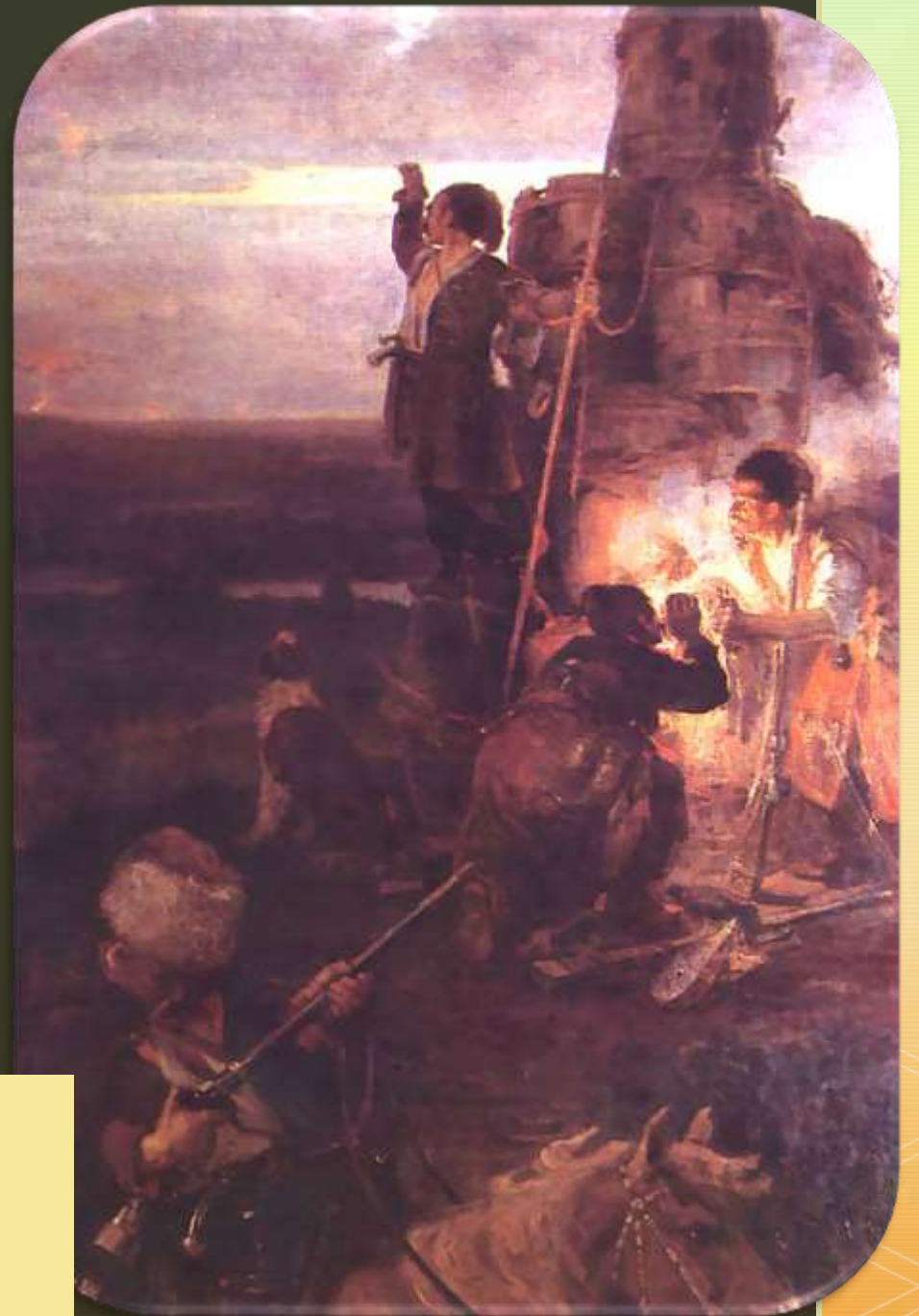
Паоло Учелло Битва під Сан-Романо (частина триптиха)

В українському мистецтві сцени визвольної боротьби увічнені в гравюрах Н. Зубрицького і Л. Тарасевича. Військова тематика знайшла відображення у творах Т. Шевченка («Кара шпіцрутенами» та інших). Темам війни та героїчного минулого українського народу присвячені картини С. Васильківського, Г. Крушевського («Тривога») тощо. Наприкінці ХХ ст.- поч.ХХІ ст. єдними з яскравих представників були А. Орльонон, А. Серебряков, С. Чайка та інші.

***Крушевський
Георгій
Степанович***

***Картина «Тривога»
(«Сигнальні вогні»
(1899)***

Серебряков Андрій Вікторович

Погоня

Зазвичай у картинах батального жанру зображається широкий простір. Персонажі битв на передньому плані прописані детально, а вдалині – оповиті гарматним димом, курявою кінноти – нечітко. У творах батального жанру можна побачити військову амуніцію, зброю, тварин (коней, слонів), техніку.

Зображення морських битв також належить до батального жанру і має свої особливості. Створення таких картин вимагає від художника не тільки глибоких знань про кораблі різних часів і вміння їх малювати, а й зображати море, небо, скелі в різний проміжок доби й пори року. Адже деякі історичні битви на морі були довготривалими та відбувалися навіть вночі.

**«Чесменський бій»
(1848)
Айвазовський**

Орлюнов Артур Олегович

**«Козаки гетьмана
Петра Сагайдачного
здобувають Кафу.
1616 р.»**

Це цікаво. Відомий гобелен із Байо

Значну історичну і мистецьку цінність становить стародавній гобелен із м. Байо (Франція). Вражають його розміри: гобелен завширшки 51 см, а завдовжки — 70 м. Його ткали протягом десяти років. Гобелен складається з восьми частин, на яких зображено 58 військових сцен, пов'язаних із захопленням Англії Вільгельмом Завойовником в XI ст.

Завдяки своїм незвичайним розмірам він має вигляд довгої барвистої стрічки.

На світлому гобелені вовняними нитками чотирьох кольорів: чорними, синіми, зеленими, вохристими (декількох відтінків), вишиті деталізовані зображення воєнних подій. Окрім того, на виробі можна побачити тварин, дерева, споруди, кораблі тощо. За малюнками на килимі можна дізнатися про одяг військових, їхню зброю, звичаї людей того часу.

Практичне завдання

Намалюйте композицію на тему «**Ми за мир!**».

Бажано в малюнках використовувати пропаганду миру, зобразити переваги мирного життя. Формат та матеріали за вибором учня.

Зворотний зв'язок

1. Human;

2. Електронна адреса: zhannaandreeva95@ukr.net